

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretiuu abonamentului :	Pretiuu insertiuniloru :	Correspondintiele si banii de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	sè se adreseze la Redactiunea dela
" " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu.
" " " " j. a. 3 „ 50 „		

Cununi'a Altetiei Sale Principelui de coróna.

Diu'a de 10 Maiu cal. n. a. c. a fost o di de adeverata bucuria pentru intréga monarchi'a austro-ungara. In acésta di s'a serbatu — invocandu-se ajutoriulu Domnului in multele biserici din monarchia si intre cele mai sincere urári de felicitare din partea tuturor tieriloru si popóreloru de sub puterniculu sceptru habsburgicu — cununi'a Altetiei Sale cesaro-regesci Principelui de coróna Rudolf cu Alteti'a Sa principes'a Stefani'a, fiic'a Maiestatii Sale, Regelui Leopold din Belgiu.

Bucuri'a generala manifestata in tóte partile in acésta insemnata diua este de buna séma unu bunu auguru pentru viitoriulu si prosperitatea acestei monarchii, si alu popóreloru ce locuescu in trens'a. Acésta ocaziune a aretatu de nou pana la cea mai mare evidentia faptulu remarcabilu, ca la noi intre august'a familia domnitória si intre popórele de sub blandulu ei sceptru esista cele mai puternice legaturi, legaturi basate pre unu trecutu indelungatu, prin carele s'a constatatu, ca dinasti'a, sub alu carui blandu sceptru traimu, a fost unu scutu tare, unu ajutoriu neclatitu contr'a tuturor atacuriloru si fortunelor.

Istori'a ne este martora viia, ca poporulu romanu si biserica lui a privitu in totdeun'a de cea mai mare virtute loialitatea si alipirea lui neclatita catra ironu si dinastia. In acésta consciintia cá si tóte dilele mari, dilele de serbatóre ale augustei case domnitóre si acésta di a fost o adeverata serbatóre pentru romanu si biserica lui.

Tóte trele sínódele eparchiali ale bisericii romane ortodocse si-au tienutu de prim'a detorintia a loru cá se aléga si triméta delegati, cari sub conducerea Archiereiloru nostri se aduca omagiele poporului si bisericii romane la picio-

rele tronului, felicitandu pre inaltii miri, si impartasindu bucuri'a, ce o semte acestu poporu, in faci'a marelui actu alu serbării augustei case domnitóre.

Din incidentulu acest'a s'a tienutu servitiu divinu in tóte bisericile si in eparchi'a nóstra, implorandu-se binecuventarea Ceriului asupra casatoriei de mare insemnatare pentru tóte popórele din monarchia si pentru glori'a Tronului.

Pré Santi'a Sa Parintele Episcopu alu Aradului in cerculariulu de datulu 18 Aprile Nr. 951 Pres. prin care provóca intrég'a preotime din eparchia a serbã acésta di tienendu in tóte bisericile servitiu divinu, si-esprimã totu de odata dorinti'a, cá preotii si invetiatorii nostri in contielegere cu alti fruntasi din comune din acestu indemnu si spre etern'a binecuventata aducere aminte de acésta di solemnã, se staruiesca a se pune macar inceputulu câte vre unui fondu spre scopuri bisericesci si scolarie, caci — precum dice cerculariulu amintitu, „prin asemenea fundatiuni de o parte se ridica insemnatarea festivitãtii, de alta parte se da actului tributulu adeveratei valori morale; ce o are si trebue se o aiba in inim'a crestiniloru.“

Glasulu Archipastoriului nostru, pre cum audimu a fost ascultat, si in multe parti s'au infintiatu astfelu de fonduri, si s'au cununatu o multime de parechi, dandu-li-se gratuitu dispensatiune dela promulgatiuni si dela rudenia in graduri mai indepartate.

Alaturandu-ne si noi la multele felicitãri, ce se ducu din acestu incidentu la picioarele Tronului rogamu pre Celu Atotpotinte se binecuvinte acésta casatoria spre fericirea inaltiloru Miri, a augustei case domnitóre si a tuturor popóreloru din monarchia.

Santieni'a Sa Patriarchulu serbescu, fostulu Episcopu alu Aradului, si Metropolitu alu Romaniloru de religiunea ortodocsa din Ungari'a si Transilvani'a

Procopiu Ivacicoviciu

a incetatu din viétia Mercuri'a trecuta la 3 óre diminéti'a in Biseric'a alba, unde traia in retragere, in etate de 72 de ani.

Prin acésta mórte apune unu demnu prelatu alu bisericeii ortodocse, unu barbatu de merite atât pentru biseric'a serba, cât si pentru cea romana. Viéti'a cea mai frumoasa a fericitului prelatu a fost fara indoie la timpul Archipastoriei Sale in eparchi'a Aradului, pre carea o pastori mai bine de 20 de ani, chiar in timpul, cand biseric'a romana avu se lupte o lupta crancena pentru despartirea ierarchica si emanciparea bisericeii nóstre de sub ierarchi'a serbésca.

In totu decursulu acestei grele lupte fericitulu Archiereu a fost la inaltimea misiunei sale, luptandu cu grele sacrificii in sirulu barbatiloru nostri mari pentru realizarea si esecutarea acestui opu mare, facendu in acésta privintia fórte mari servitii bisericeii romane, fiendu elu uniculu, carele cu mare abnegatiune, dupa positiunea, ce ocupá, si-a ridicatu vocea in sinodulu episcopescu din Carlovétiu, aperandu cu intetire caus'a nóstra.

Cá prelatu se distingea fericitulu prin o inima buna si nobila, prin blandetia, activitate si o iubire deosebita catra cleru si poporu. Prin aceste calitati se ridicá Elu din trépta in trépta pana la inalt'a demnitate de patriarchu. Totu prin aceste calitati deveni Elu de o potri va iubitu de romani, cá si de serbi. Astfeliu fericitulu lasa la ambele popóre frumoase suveniru din viéti'a si faptele sale.

In urm'a acestei triste sciri la biseric'a catedrala din Aradu s'au trasu clopotele in decursu detrei zile, ér la inmormentare dieces'a nóstra vá fi reprezentata prin par. protopresv. Meletiu Dregheciu, si par. Petru Anc'a ases. consist.

In momentulu, cand fericitulu prelatu se desparte de noi, si pana cand se va scrie unu altu necrologu mai exactu, se-i dicemu cu totii: „Fie-i tierin'a usióra si memori'a eterna.“

Sinodulu eparchialu din Aradu.

(Continuare.)

In siedinti'a IV.

Tienuta in 21 Aprile reportéza commissiunea bisericesca prin reportoriulu *Paul Fussie*. Din reportulu senatului stensu bisericescu alu Consistoriului aradanu se vede :

a) ca numitulu senatu este compusu din unu asesoriu ordinariu cá referinte, din 12 asesori onorari si unu defensoru matrimonialu ;

b) la iurisdictione eparchiei apartiene manastirea Hodosiu-Bodrogu cu 1 archimandritu, 4 protosinceli, 3 ieromonachi, 1 ierodiaconu si 2 novitii ;

c) din incidentulu conscrierii generali a poporului din anulu trecutú Pré Santi'a Sa a ordinatu preotimei, cá se faca de odata si o conscriptia parochiala, si rezultatulu acelei'a se-tiena in evidentia intocma ca si matriculele inducandu-se regulatu tóte schimbàrile, ce se facu in diferitele familii. In urm'a acestei conscriptiuni se constata, ca la consistoriulu aradanu apartienu 11 tracte protopresviterale, cu 307 comune matre, 73 comune filie, 329 biserici, 398 parochii, 61,128 numere de casa cu 318,719 suflete ; mai departe ca in decursulu anului trecutú s'au botezatu 15,617 nou nascuti, s'au cununatu 3,088 parechi, si au reposatu 14,261 individi ;

d) preoti actuali sunt: 8 protopresviteri, 3 administratori protopresviterali, 228 parochi, 139 administratori parochiali, 24 capelani si 2 diaconi, 3 preoti emeriti si 2 destituiti ;

e) in decursulu anului trecutú au reposatu 12 preoti ;

f) parochii vacante au fost 20 cu finea anului 1880 ;

g) la institutulu clericalu cu trei cursuri sunt aplicati : nnu directoru, 2 profesori ordinari, 3 interimali si 1 cantoru provisoriu, ér elevi in tóte 3 cursurile sunt 58 ;

h) dintre clericii absoluti au depusu examenulu de cualificatiune preotiescu 13 insi, clasificandu-se 2 pentru parochii de clas'a I, 9 pentru parochii de clas'a II si 2 pentru clas'a III ;

i) de preoti s'an chirotonitu in anulu trecutú 18 clerici, intielegendu-se aici si cei chirotoniti pentru districtulu consistoriului oradanu.

Sinodulu ia aceste date la cunoscintia.

Totu asemenea se ia la cunoscintia si reportulu despre activitatea senatului stensu bisericescu, din carele se vede, ca acelu senatu a tienutu in decursulu anului trecutú 15 siedintie, in cari s'au petratu 645 obiecte, precum si aretarea aceluasi senatu, ca din incidentulu intràrii in viétia a legii penale si politiale Pré

Santi'a Sa parintele Episcopescu a emis circulariul de datulu 12 Septemvre 1880 Nr. 2399 Pres. in care se esplica câti-va paragrafi, pentrucá preotimea nóstra sè-se póta orientá despre insemnatatea unor dispusetiunei, cari privescu afaceri confessionali.

Mai departe se ia la cunoscintia reportulu senatului bisericescu, despre mesurile luate contra concubinateloru in protopresviteratulu Timisiorii, si anume despre impregiurarea, ca a recercatu pe vicecomitele acelu comitatu, cá se dea mana de ajutoriu intru desfacerea acestoru convietuiri, si se oprésca antistielloru comunale a mai face contracte ilegale, in urm'a careia numitul vicecomite a si datu pretoriloru indrumarile necesarie. Sinodulu ia acestu reportu la cunoscintia, si pentru a se poté luá mesuri si mai eficace in contra acestui reu ambele consistorie se indruna a aduná date speciale despre numerulu si calitatea celor ce vietuescu in concubinate, si pre bas'a acestoru date se recerce forurile administrative competente a le dá mana de ajutoriu intru sterpirea reului, ér despre resultatu se reporteze procsimei sessiuni sinodale.

Se ia la cunoscintia reportulu senatului stensu bisericescu dela consistoriulu oradanu, din carele se vede,

a) ca in decursulu anului 1880 acelu senatu a tienutu 9 siedintie, in cari a resolutu 238 de obiecte;

b) ca se compune din 8 asesori onorari;

c) pe teritoriulu consistoriulu oradanu se afla 286 parochii matre si 74 filie cu 291 biserici. Aceste parochii sunt impartite in 7 protopresviterate cu 4 protopresviteri actuali si 3 administratori protopresviterali, dintre parochii 226 sunt deplinite, ér 60 sunt vacante;

d) numerulu pretiloru este 227, dintre cari 162 parochi si 56 administratori, 9 capelani;

e) numerulu totalu alu credintiosiloru din acelu districtu face 152,937 suflete cu 29,800 numere de case. In anulu trecut s'au nascutu 7322 individi, au muritu 6709, prin urmare se aréta unu sporiu de 632 suflete, numerulu cununielloru a fost 1260;

f) averea comunelloru bisericesci consta din 146 case parochiale cu intravilane, 3387 jugere 723 staugini patrati de pamentu estravilanu si 128,114 fiorini 36 cr. in capitale bisericesci;

g) esamele de cualificatiune au depusu 6 clerici absoluti;

h) senatulu bisericescu ca foru judicialu a pertractatu si resolutu 14 cause disciplinarie si 2 cause matrimoniale.

Consistoriulu aradanu substerne pentru ulterióra apreciare propunerea conferentiei protopresviteriloru tienuta cu concursulu mai multoru

inteligenti in Aradu cu scopu de a aflá medilócele pentru delaturarea relloru, cari provóca decadinti'a religiósá-morala si in urmare imputienarea numerica a credintiosiloru nostri in urnatórele:

a) In fiacare protopresviteratu sè-se infiintieze câte o renniune de moderatiune si conservarea senatátii sub conducerea protopresviterulu, séu a administratorulu protopresviteralu, apoi in fiacare parochia câte o asemenea renniune sub conducerea parochulu, ér unde ar fi mai multi preoti sub conducerea purtatorulu oficiulu parochialu;

2) Chiamarea reuniunii tractuale si in specialu a protopresviteriloru cá presiedinti ai acelloru reuniuni este a staruí pentru infiintarea reuniuniloru parochiale, ér chiamarea acestor'a a li se tiené prin preoti si invetiatori duminéc'a si in serbatori vorbiri si prelegeri de invetiatura din diferitele ramuri ale culturii poporale, pentru a-i luminá cât mai multu, facendu-i se intieléga, si se delature tóte causele, ce aru produce unele séu altele rele in poporu.

3) Spre scopulu de a invetiá si luminá pre poporu preotimea si invetiatorii se folosésca tóte ocasiunile binevenite si afara de reuniuni, si adeca convenirile dela ospetie, dela pomeni, séu comendári si altele asemenea, unde este poporulu adunatu, pentru ca la atari ocasiuni convinu si membri de aceia, cari nu participa la reuniuni.

4) Preotimea se esplice la ocasiuni lips'a de inaintare in invetiamentu, apoi se spuna poporulu necessitatea de mósie pricepute, cari sè ingrigésca mai bine pre noii nascuti si pre mame, spuindu-le si consecintiele triste, ce potu proveni din nepriceperea mósielloru.

5) Clericiloru si preparandiloru se li se propuna unu anumitu studiu despre urmárele beuturii rachiulu.

6) Infine preotimea se caute a desradaciná din poporu serbatorile neprescise, cum sunt Joile din Pasci pana in Rosalie si altele.

Sinodulu primindu dispusetiunile salutarie din acésta propunere prin medilocirea eousistorielloru o reléga pentru efeptuire organeloru bisericesci esecutive. Totu de odata cere, si ascépta energie'a colucrare a tuturor corporatiuniloru normate in statutulu organícu intru realisarea scopulu mai sus indegetatu.

Cu privire la actulu de alegere din cerculu preotiescu Birchisiu din cauza ca s'a inaintatu protestu din partea a loru 6 preoti alegetori, cari sustienu, ca n'aru fi fost avisati despre terminulu alegerii, sinodulu recunoscendu drepturile alesulu deputatu, indruma consistoriulu aradanu se cerceteze esactitatea si caus'a pretinsei neavisári, si daca acestu sinodu nu s'ar mai intruní

se dispuna cele necesare spre a preveni asemenea neregularități.

In ședința V.

Tenuta în 22 aprilie dimineața după ce se prezentă mai multe eschize, cari se împartu comisiunilor respective sinodului alege o comisiune juridică, carea să se ocupe de cercetarea consistoriului din Caransebeș în privința sesiunilor de controversă cu biserică greco-catolică, și preste totu pentru tractarea cauzelor juridice, ce i s'ar avisă.

Trecându-se la ordinea zilei: reportul comisiunii organizatorice, reportoriul *Paulu Rotariu* reportă, ca conferința inspectorilor școlari ținută în Arad la 29. noiembrie 1879 a primit propunerea lui *Georgiu Pop*, că taxele de asigurare, ce până acum se plătesc la societățile de asigurare pentru edificii bisericesti și școlare, de acum înainte să se plătească la consistoriu spre a se înființa un fond diecesan de asigurare. Acea propunere se bazează pe faptul, că în decursul de șapte ani a fost ars numai o școală în preț de 400 fl. asigurată, dar comună n'a primit încă acei bani, și așa n'a avut folos de asigurare, pe când în decursul celor șapte ani societățile de asigurare au trebuit să primească de la parohie din diecesă mai multe mii, căci asigurarea li s'a demandat mai de multe ori. Consistoriul a aprobat în principiu această propunere, și comisiunea organizatorie și exprimă opiniunea:

„Propunerea se constată salutară din punct de vedere material, și se recomandă spre primire cu înviatune, că consistoriul se și facă un normativ separat cu privire la o deosebită evidență despre acest nou ram de administrație.“

I. P. *Desseanu* face amendamentul: „se denumesc o comisiune de șase membri sub președinția *Pré Santiei Sale*, *Parintelui Episcopu diecesan*, pentru că se pregătescă un regulament pentru fundarea și administrarea unei instituții interne eparchiale pentru asigurarea edificilor publice confessionale, și se luă subterna sinodului procsim spre aprobare.“

După debateri mai lungi făcând o propunere *Vincentiu Babesiu*, carea se primă de sinod drept decisă și se enunță așa:

Recunoscându-se ideea de salutară, se cercă *Pré Santia Sa*, *Parintele Episcopu Președinte*, a se pune în contielegere cu metropoli și respective cu ceea laltă eparchia sufragana spre a adună toate datele necesare pentru siguranță realizare a ideii, și ascultându opiniunile barbatilor de specialitate a combină planul, respec-

tive un proiect de statut spre acest scop, avându acestă a fi supusă debaterii celui mai de aproape congresu national, dacă necesitatea ar fi, ca instituția să se introducă pentru întregă provincia metropolitana, și dacă oportunitatea ar fi ca instituția să se introducă pentru speciile diecese, proiectul de statut se să supună debaterii procsimului sinod eparchial.

Reprezentatiunea a 31 de preoti din comitatul Bihorului pentru a două casatoria a preotilor mireni la propunerea comisiunii organizatorice se transpune la maritul congresu national-bisericesc din Sibiu, carele se binevoiescă a o consideră de un incident întră sulevarea și debateră cestiunii pe calea competentă.

Sinodul din sesiunea de anu sub Nr. 59 și 60 a emis o comisiune sinodală, carea se făcă un plan pentru asigurarea capitalelor bisericesti, și densă a prezentat un elaborat, prin carele proiectă a se introduce comisari pe lângă protopresviteri în afacerile episcopesci și pentru alte lipse. Acest elaborat al comisiunii sinodale, comisiunea organizatorie a sinodului actualu nu-lu acceptă. *Demetriu Bonciu* sustine decisele de anu Nr. 59 și 60 și elaboratul amintit.

După debateri lungi se primă opiniunea comisiunii organizatorice, la a carei propunere se enunță drept decisă: Propunerea comisiunii sinodale nu se acceptă din motivele, că prin sistemisări nouă se îngreună administrația, până când lipsă nu subversă, căci consistoriul în puterea normativelor susținătoare are dreptul și puterea a luă orice fel de dispușțiuni în cazuri concrete.

(Va urmă)

C u v e n t a r e

pentru duminică paralicului (slabanogului)

Dedicată Prea *Santie Sale* Ilustrisimului Domn

IOANU POPASU

Episcopul Caransebeșului

„Si este în Ierusalim lacul oii, ce se chiamă evreesce *Vitezda*, cinci foșiore avendu“ (*Ioan V. 2.*)

O binecuvântare mare eră întră adevărul acestu lac al oii, ce se chiamă evreesce *Vitezda*. Si unu dar vedutu al nemarginitei îndurări a lui *Ddieu* eră elu. *Morbosii* poporului veniau aci se ie vindecare de bôlele lor. Veniau cu speranță tare și cu încredere deplină și după o scaldă numai reintorceau sanatosi și deplin restaurati la ale sale. Dar de

unde avé ap'a acestui lacu, acestei calde o asia minunata potere? Angerulu Domnului la unu tempu anumitu se pogorea intrens'a, o miscá, o inflá, o turburá si celu ce se pogorá indata dupa acést'a turburare in lacu, se facea sanatosu ori de ce bóla erá cuprinsu.

Iub. A.! Noi avemu destule bai minerale, in cari bolnavii tempului nostru cérca restaurarea sanatatii sdruncinate. Inse câtii se intorcu pre deplinu sanatosi la ale sale? Fórte putieni! Si si acesti numai trupesce, remanendu o parte a loru póte inca bolnava: sufletulu. Noi numimu legea vechia umbra, si legea nóstra o numimu daru. Inse déca umbr'a avea o Vitezda, in carea bolnavii se vindecau de bólele loru felurite, apoi darulu ar trebui se aiba o scalda superióra celei vechi. Avemu noi o asemenea scalda? Da! noi o avemu. Este bai'a lacremiloru: St. Taina a pocaintiei. Acésta institutiune santa este mai pre susu de Vitezda betraniloru. Aceea vindecá trupurile. Vitezda nostra inse vindeca sufletele, curatiesce pre fiulu perdutu de tóta intinatiunea sufletésca si curatitu, spalatu si impacatu cu sine si cu lumea lu-duce in bratiile scutitória, lu-pune la peptulu iubitoriu alu Parintelui cerescu.

In dilele marelui postu trecutu am avutu oca-siune a observá ca multi dintre fiii mei sufletesce inca nu cuprindu pre deplinu pocainti'a. Vitezd'a, laculu celu minunatu si vindecatoriu, mi-da oca-siune a vi areta in ce se cuprinde adeverat'a pocaintia. Invocandu ajutoriulu Duhului santu mi-incepu datorinti'a rogandu-ve se fiti cu bagare de séma!

Se nu cugete cineva Iub. A cá Vitezda pre romanesce insemnéza laculu oii, ca tare s'ar insielá. Laculu oii se numesce numai pentru ca nu erá de parte de pórt'a oiloru, de carea se face amintire la Neemia capu III. vers 1. Vitezd'a insemnéza cu totulu alta ce si anume: cas'a indurarii. E fórte usioru de intielesu din ce cauza a portatu numele acést'a. Aci adeca facé Ddiu minunele sale, aci se pogorá intrupata indurarea Lui ca se vindece pre neputinciosii poporului de bólele loru. Dara óre Iub. Fii si Frati! óre St. Taina a pocaintiei nu este si ea o casa a indurarii? Au nu este dens'a o institutiune de corectiune? Éta aci se grigesce de suflete cu cea mai mare scumpetate! Éta aci se indrépta celu retacitu cu sufletulu, se curatiesce celu peccatosu! Aci ca si in Vitezda indurarea lui Ddiu se pogóra in modu vediutu din ceriu, ca se vindece bólele sufletesce ale credinciosiloru. Mai multu inca! Aci acelu ce nu voesce mórtea peccatosului, chiama elu insusi la sine pre toti ca se-ii vindece si se li redéce pacea pierduta. „*Veniti catra mine toti cei osteniti si insarcinati si eu ve voi odichni pre voi*“ (Mat. XI. 28.)

Orbii, schiopii si cei secati de poteri veniau si aflau vindecare in apele Vitezdei. Dara in St. Taina a pocaintiei cine cauta insanatosiare? Toti cei sufletesce morbosii. Toti acei'a, pre cari patimile ii-au orbitu, pre cari peccatele ii-au secatu de poteri, pre cari faradelegile ii-au sdrobitu. Toti cei cadinti din inaltimea virtutii, cei gresiti, cei retaciti, cari vînau dupa placeri, alergau dupa vanitati, ostaniti de alergare zadarница si nefolositória, vinu la sinulu maicei, ce ii-a renascutu, la biserica, si aci in Vitezda cea noua, in bai'a lacremiloru, cérca si afla insanatosiare sigura si durabila. Ca-ci asia dice Domnulu: „*Cãiti-ve si întorçeti-ve dela tóte fara de legile vóstre si atunceca nedreptatea vóstra nu va fi spre ruin'a vóstra*“ (Ezech. XVIII. 30.) si promite apriatu: „*De se va întorçe celu*

nelegiuitu dela peccatele ce le-a facutu si va pazi tóte asiedimintele mele si va face dreptu si dreptate, atunci va traí si nu va mori“ (ib. 18. 21.)

Vedeti Iubitiloru! cáta dobanda aduce pocainti'a adeverata sufletului! Dar cum trebuie se fia adeverat'a pocaintia? Ca Vitezda, trebuie se aibe cinci foisióre, cinci portice. Ca-ci celu ce voesce se se pocaésca intru adeveru trebuie se tréca prestc cinci stadii nedispensabile si anume:

a) *se-si ispitésca cu totu deadinsulu consciinti'a*. Elu trebuie se-si scruteze intregu internulu seu, se-si aduca aminte, si se tiena in memoria tóte peccatele cáte le-a facutu cu cuventulu, cu gandulu, cu fapt'a. Acést'a este datorinti'a cea de antaiu si nedispensabila a celui ce se pocaesce, ca-ci facendu asia redesteptamu consciinti'a, si o facemu se se mustre pre sine, si se ne mustre pre noi pentru cumplit'a cadere sufletésca, ce amn induratu. Intrelasendu acésta datorintia pocainti'a nóstra este numai fatiarita séu órba si in locu de insanatosiare sufletésca ni aduce osánda sigura.

b) Alu doilea stadiu alu pocaintiei este *parerea de reu pentru peccatele ce le am facutu*. O cere acést'a chiar Ddiu dela cei peccatosi: „*Intorçeti-ve catra mine din tótu inim'a vóstra cu postu, cu plângere si cu tanguire, rumpeti-ve inim'a si nu vestmentele*.“ (Joil II. 12 13.) dice Domnulu. Este fórte naturalu ce cere Ddiu dela noi aci. Ca-ci intrebati-ve numai cine a peccatitu, cine a calcatu legea si pre puitoriulu legei l'a desconsideratu si l'a vetamatu? Nime altulu decât inim'a urmanda pofteleru. Ea deci carea mai nainte facendu peccatulu canta fericirea unde nu se afla de feliu, acum, vediendu cá a alergatu dupa o naluca insielatória, trebuie se se desfaca in jale si parasindu retacirea, se se reintórca umilita si infranta la presisele legii, ce le-a calcatu. Scimu inse, ca nu este jertfa mai placuta lui Ddiu, ea jertfa inimei infrante si sdrobite. — Déca voiti deci Iubitiloru! se ve pocaiti intru adeveru, atunci trebuie se regretati din inima peccatele ce le-ati facutu.

c) Acum dupa ce crestinulu si-scie tóte peccatele si-i pare reu ca le-a facutu, trebuie se urce alta trépta a baii pocaintiei. Este acést'a marturisirea peccatoru inaintea preotului renditu spre acestu sfer-situ. Trebuie deci fiecare se mérga la preotu se-si marturisésca peccatele sale, ca-ci numai preotii au poterea legarii si a deslegarii. „*Ori ce veti lega pre pvmentu vor fi legate si in ceriuri si ori ce veti deslega pre pamentu vor fi deslegate si in ceriuri*“ (Mat. XVIII 18.) *Carora veti erta peccatele se vor iertá loru si carora le veti tiené, tienute voru fi*“ (Ioan XX. 23.) dice Dln. Aci deci inaintea preotului are fiacare se-si marturisésca peccatele sale si tóte imprejurarile intre cari s'a facutu acele; se le marturisésca sincera si fara tainuire, nu desvinovatiendu-se precum a facutu Adamu carele desi a peccatuitu a datu vin'a pre Eva si acést'a pre sierpe, ca-ci in chipulu acest'a s'ar invinovati numai si ar dovedi ca pocainti'a sa nu e sincera ci fatiarita.

Numai deca sinceru, fara siovaire si tainuire si-va marturisi crestinulu peccatele, numai asia va primi ertare.

d) Urméza apoi *promissiunea solemnă de a nu mai recadé in peccatu*. Acést'a este de neaperata trebuntia. Ea purcede din parerea de reu, din sdrobirea inimei si garantéza întórçerea spre bine a peccatosului. Am disu din adinsu promisiunea solemnă, ca-ci ea se face intr'unu momentu decidietoriu, in momentulu acelu când omulu e hotaritu se o rumpa pentru totu

deuna cu vietuirea sa din trecutu, si o face in presinti'a martorului vediutu a preotului si in presinti'a judecatoriului nevediu, a lui Ddieu, carele cërca inim'a si rerunchii. Acést'a promissiune trebue se o tiena celu ce o face cu scumpetate si acuratetia. Altcum ce-i ajuta marturisirea? Ea a fostu numai o forma góla, fara intielesu si paganulu carele peca-tuesce e mai neculpabilu, decât crestinulu carele promitiendu întórcere, recade in pecatele de mai nainte. Pre astfeliu de fatiarnici, care pururea promitu indreptare si nici odata nu se indrépta, bine si nimeritu ii-asémána St. Scriptura cu „canele ce se întórce la versatur'a sa“ (II. Petru II. 22. si Proverb. XXVI. 11)

An implinitu crestinulu poticnitu tóte cele dise mai nainte cu scumpetate? atunci mai are unu lucru de ispravitu si pocainti'a lui este perfecta. Acestu lucru de capetema este

e) *facerea din destulu pentru pecatu.* Ea e de ne-aperatu de trebuintia. Ori reparamu noi insine reulu ce l'amu facutu, ori Ddieu dreptu fiindu, face acést'a in daun'a sufleteloru nóstre. Din destulu trebue se se faca pentru pecatu in ori ce chipu. Din caus'a acést'a St. nostra biserica ingrijita de sufletele in-credintiate ei, a renduitu, ca fia care peccatosu se se puna sub canonu, si canonulu se fie potrivitu peccatului ce l'a facutu omulu. Numai asia se póte spera radicarea din pecatu. Numai daca celu mandru se va umili in fapta si in adeveru; numai déca celu invidiatoriu va face cu totu deadinsulu bine si se va deda a iubi sinceru pre deapopele; numai déca adulterulu va ucide prin postu, prin rogatiune si privigiare por-nirile trupesci; numai déca lotrulu va restitui lucrulu opritu; numai déca peccatosulu va face din destulu pentru peccatulu seu, — numai atunci devastarile in-fricosiate ce le-a facutu peccatulu in sufletulu lui se pota repara cu deseversire, numai atunci sementi'a binecurentata a cuventului lui Ddieu semenandu-se in inim'a lui, póte resari, prosperá si-i póte aduce rodurile fericirei temporale si eterne!

Acuma sciti dara in ce se cuprinde adeverat'a pocaintia. Se cuprinde in ispitirea consciintiei, in parerea de reu pentru pecatu, in marturisirea peccatelor inaintea preotului, in promissiunea de a nu mai recadea in pecatu si in facerea din destulu pentru peccate. In chipulu acést'a pocaindu-se crestinulu se curatiesce de tóta intinatiunea sufletésca, primesce iertarea peccateloru facute dupa botezu, invie in omulu celu nou si incungiura munc'a de veci.

Zace deci in interesulu vostru, in interesulu sufleteloru vóstre ca se ve pocaiti intru adeveru. Faceti deci asia, ca-ci „de nu ve veti pocai cu totii impre-uaa veti mori“ (Luca XIII. 3.) „Marturisiti-ve peccatele, ca se ve vindecati“ (Iacob. V. 16.) sciindu acum, ca „déca ne vomu marturisi peccatele nóstre, credinciosu si dreptu este Dlu, ca se ni erte noue peccatels si se ni curatiésca de tota nedreptatea“ (I. Ioan I. 9.)

Era Tu Domne, Ddieule celu mare si minunatu ajuta-ne. Peccatuitamu facutamú nedreptate si fara-delege si ne-amu departatu si neamu abatutu dela poruncile tale si dela judecatile tale! Dómne asculta! Dómne curatiesce, Dómne ié aminte si ni érta noue precum ai ertatu talhariului pre lemnú. Amin.

Sredistea mica 27 Aprile 1881.

Mihaiu Juica.

presbit. dr. rom.

Academi'a romana.

Raportulu cetitu in siedinti'a solemná defa 6 Aprile a. c. de secre-tarulu generalu alu Academiei Romane, d. V. A. Urechia, asupra lucrariloru acestui institutu in sesiunea generala a anului 1881.

(Continuare.)

De mai multu timpu cantari de ale poetiloru nostri moderni, repercutate de la vale la munte de la munte la mare pana departe in tieri straine, ne reveneau pastrandu totu farmeculu lorú, totu profu-mulu campiei romanesci de si imbracate in limba straina. Care din d-v. citindu „Romänische Dichtun-gen“ de Carmen Sylva, nu s'a intrebatu cu emotiune, cine este scriitóra, care in limb'a germana a sciutu duce cu atât'a cunoscintia de anima romana si cu-getarea si dorulu romanescu? Cine se poté identi-ficá intr'atát cu romanulu cá femeia, care mai da-unadi o vediuramu descindiendu treptele tronului pentru a legá plagile vitejiloru aperiatori ai inde-pendintiei? Cine erá propriu a face, cá strainii se indragésca cantarile de poesi'a nóstra, de cât acea femeia, care a redatu dreptulu de societate esteti-cului nostru costum nationalu? Pe malulu recorosu alu Pelesiuului, la pólele in florite ale verfului cu doru, mai toti amu tientitu cantarea respectuósa si devotata: Carmen Sylva, dulce nume, nu ne-a ascunsu pe celu si mai mangaiosu alu Elisabetei. Academi'a erá in dreptulu ei se proclame pe scriitóra Carmen Silva de membra de onóre. Academi'a este dar onorata cu partasia la lucrurile ei nu numai a Maiestatii sale Regelui, sub conducerea s'a noi ne ocupamu de limb'a romana, ér Maiestatea S'a Regin'a o ilustréza, facend se resune departe cugetarea si dorulu romanu la au-diulu miratu alu popóreloru celoru mai culte din Europ'a.

In aceste cantari ilustrate de péna Reginei Poete, predomnesce peste toti munte caruntu, catandu de susu la munti mai mici, predomnesce dicemu, Alexandri. Victoru Hugo a aflatu unu nou titlu pentru ultimele sale opere: „Toute la lyre“. Potu dice eu despre Alexandri: éca tóta lira romanésca.

Ca acést'a a fost convingerea d-vóstra mi sta de proba sufragele Academiei la ocaziunea incoro-narei de estimpu a opereloru celoru mai meritorii. Premii infintiate de fericitii fundatori pentru res-platirea lucrariloru importante, ér nu numai cu in-curagiarea acelorú incepatori, acestea au fostu totu-déuna date de d-vóstra, pe cât omului este datu a nu gresi pe convingeri depline de meritu, fara a luá in consideratiune, alu cui erá opulu ce premiați. Si de astadata au intratu la concursu 14 lucrari, din care ati avutu a alege trei, dupa cum academiile stabilescu concursuri pentru scrieri, alegendu mate-riale indicate de directiunea, ce se voiesce a dá spir-itului publicu, numai pucinu academiile in acordarea premiiloru pentru cele mai bune opere publicate peste ani trebue se urmarésca unu scopu determinatu. Pe langa meritele launtrice ale operiloru, ce ati premiați, merite relevate asia de bine in raporturile, ce ni s'au recititu adinióra, eu mi-permitu a vedé in ale-gerea domniei-vóstre si o directiva a spiritului nóstru publicu.

Pentru acea d-vóstra ati premiați o lucrare cá a d-lui Aurelianu, care cu atât'a sciintia si iubire ne-a vorbitu de tier'a nóstra; de aceea ati premiați o lucrare cá a d-lui Hajdeu, menita a ne fi pove-tiuitória in studiulu propriei nóstre limbi, si in fine

cu același scopu ati intrunitu sufragiele domniiloror-vostre mai pre susu de tôte asupra muncii de jume-tate secolu a acelu barbatu, care in scrierile sale trecute si in cele recente a consacratu definitivu in-strumentulu cugetarii romanesci, limb'a, Sufragele tierii intregi, nu numai ale academiei erau de multu asigurate lauriatului nostru iubit. Nu voi inchide inca acestu paragrafu, fara a constata cu fericire, ca dintre cele 14 opere intrate la concursu si din care trei au fost incununate, sunt unele care semna-leza o imbunatatire reala a penei romanesci si a di-rectiunii cugetarii. Inainte pe acést'a cale si mane operile nuoi ale acestoru barbati seriosi si studiosi voru afla resplatarea dorita, si poimane Academi'a le va deschide in sinulu seu loculu cuceritu prin merit si staruintia.

(Va urmá)

D i v e r s e .

† **Procopiu Ivacicovicu**, Patriarchu serbescu, Mitropolitulu si Archiepiscopulu Carlovetiului, Con-siliariu intimu actualu de statu a-lu Maiestatei Sale ces. reg. apostolice, Cavaleru alu crucei mari a or-dinelui cesaro-austriacu Leopoldin si a coróniei de feru class'a I si a. — a reposatu in Biseric'a-alba in 11. Maiu st. n. 1881 in alu 72-lea anu alu vie-tiei sale. Trupulu repósatului se vá transportá in 14. Maiu inainte de amédi pre calea ferata pana la Bazias si deacolo pre vaporu la Carlovetiú spre in-mormentare. Fia-i tierin'a usióra si memori'a eterna!

* **Conferinti'a romaniloru** tienuta la Sibiiu in caus'a alegeriloru pentru deputati dietali a decretatu in unanimitate ieri la órele doue dupa amédi passi-vitate pentru Transilvani'a si activitate pentru Un-gari'a.

* **Asesoru referinte** pentru senatulu de scóle alu consistoriului archidiecesanu s'a alesu dlu Ana-ni'a Trombitiasiu.

* **Romanii din Tesalia, Epir si Macedoni'a** au trimisu la Constantinopole, cum ni se scrie din Monastir, o deputatiune compusa din siese impu-terniciti extra-ordinari, cari se represente drepturile nationale ale poporatiunei romanesci din numitele provincii si se protesteze in contr'a ori-carei anecari sau contopiri arbitrare, de o parte cu Gre-ci'a si de cealalta parte cu Bulgaria. Plenipotentia cu care sunt investiti delegatii, ii imputernicesce a face tot ce vor crede de trebuintia spre a apera, prin tôte mijlócele legale, atât inaintea guvernului turcu cât si a ambasadoriloru, interesele si dreptu-rile elementului roman, cautandu a incredintia pe cei din urma: „Ca limb'a, nationalitatea, individua-litatea, ba chiar ecsistentia nationala a poporului romanu de preste Balcani nu se póte pastra de cât sub egida suveranitatiei sultanului.“ La plecarea impu-ternicitiu au trimisu inainte o telegrama identica Portiei si ambasadoriloru din Constantinopolu.

* **Necrologu.** Stefanu Vesa, administratoru parochialu din comun'a Ressia in 22 aprilie s. v. c. in etatea de 56. ani si 31. anu alu servitiului bise-ricescu a incetatu din viétia, dupa unu morbu inde-lungatu, lasandu in doliu pe uniculu seu fiu Petru. Osamintele reposatului in Domnulu, petrecute de unu publicu numerosu, sau inmormentatu in 24. Apr. in cimiterulu bisericeii din locu. Fie-i tierina usióra si memori'a binecuvéntata!

* **Dr. Dr. Demetriu Magdu**, advocatu in legile comune si cambiali a deschisu cancelaria advocatuala in Arad strad'a Franciscu Deak (domnéasca) nrulu 21, oferindu-si servitiile in tôte ramurile de dreptu.

* **Erori de tipariu.** In nrulu trecutulu s'au stre-curatu in cuventulu de deschidere doue erori de ti-pariu, cari alteréza sensulu, si anume: pe colón'a a dou'a alinea a trei'a catra capetu in locu de: mi se paru numai atunci corespundietórie, s'a tiparitu nu-mai „mi se paru corespundietóre,“ ér pe aceeași colón'a alinea din urma in locu de scutulú, s'a ti-paritu „santulu.“ Ceea ce prin acést'a se rectificá.

C o n c u r s e .

Pentru intregirea parochiei vacante din Comun'a **Cadaru** protopresbiteratulu Jebelului cottol Timisiului se escrie concursu pana in finea lunei *lui iuniu a. c. st. vechiu.*

Emolumintele: 2 Sessiuni paro. comosate la unu locu la olalta 70 jugere de pamentu aratoriu si de fenatie — birulu preotiescu dela 93 de case una vica de bucate, si stola stabilita de sinodulu eparchialu alu Caransebesiului in anulu 1880.

Doritorii de a ocupa acést'a parochi'a au se-si trimita petitiunile loru instruate couform prescise-loru „Stat. organicu“ pana la mai susu indicatulu terminu parintelui protopresbiteru Alesandru Joano-viciu in Jebelu.

Cadaru in 23. Apriliu 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresbiteru tractualu.

Pentru vacantulu postu protopresbiteralu alu **Siriei** prin acést'a se escrie concursu cu terminu pana *la 1 luniu a. c. st. v.*

Venitele impreunate cu acestu postu suntu:

I. din parochia:

1. o sessiune de pamentu aratoriu,
2. dela fia-care casa cate cu $\frac{1}{4}$ panentú — un'a mesura de bucate; dela altele — câte jumetate mesura,
3. stólele indatinate dela 240 case,

II. din protopresbiteratu:

1. pentru fia-care cununia din tractu câte 2 fl.
2. 5 mesuri de bucate dela fia-care preotu din tractu, spesele cancelariei protopresbiterali se aco-peru de catra comunele tractului.

Recurintii in terminulu concursului si voru sub-sterne recursele sale prin Comisariulu Consistoriale Constantinu Gurbanu, ppbiteru in Buteni p. u. Bu-tyin com. Arad) alaturandu documentele despre acea ca suntu binemeritati pe terenulu bisericescu despre absolvirea sciintieloru teologice si gimnasiali, avendu preferintia cei cu esamenu de maturitate si cei ce au studiatu sciintiile juridice ori filosofice, de sine intielegenduse, ca protopresbiterii alesi dela 1873 incóce suntu scutiti d'a documentá aceste cualifica-tiuni.

Siri'a la 17/29 Aprile 1881.

Comitetulu protopresbiterale

In contielegere cu **Constantinu Gurbanu** m. p. protopres-biterulu Buteniloru, Comisariu consistoriale.

Pentru indeplinirea vacantei parohiei din *Osorheiu*, langa care este afiliata si comuna *Jugeiu*, se escrie concursu cu terminu de alegere pe 17 *Maiu a. c.*

Emolumintele :

I. Din comun'a matre.

1. Este casa parohiala cu doue chilii si stalu inpreunatu cu camera.

2. Este unu intravilanu de 1429 [ ], apoi pamentu aratoriu 5. h. 1319 [ ], fenatie 2. h. 1206 [ ], compute catastrale a carora venitu anualu se apretiesce 120 fl.

3. Birulu dela 55 case, dela fiesce care casa una vica de bucate venitu anualu se apretiesce 75 fl.

4. Stolele indatinate la anu 60 fl.

II. Din filia *Jugeiu*.

1. Pamentu aratoriu 8. h. 830 [ ] fenatie 3. h. 304 [ ], compute catastrale venitu anualu 150 fl.

2. Birulu dela 16 casi in bucate dela fie care casa 1 vica venitu anualu 20 fl.

3. Stolele indatinate la anu 20 fl.

de totu : 445 fl.

Fiindu acést'a parohia de clas'a III-a voitirii de a recurge pentru dens'a sunt pofiti recursurile sale pana in 15 maiu a. c. la Protopresbiterulu tractualu *Simeonu Bica* in *Oradea-mare* — *Nagy-Várad* — provediute cu documintele necesarie a-le substerne.

Osorheiu, 19. Aprile 1881.

Comitetulu parohialu.

In contielegere cu mine : **Simeonu Bica**, m. p. Protopresbiterulu *Oradii mari*.

Pentru indeplinirea Parohiei vacante din *Rontau*, protopresbiteratulu *Oradii mari* se escrie concursu cu terminu de alegere pe 21 *Maiu a. c.*

Emolumintele :

1. Este casa parohiala cu 3 chilii, culina, locu de camera, si stalu cu colnitia, in ocolu fantana, si intravilanu de unu jugeru de prim'a clasa acarui'a venitu anualu se apretiesce 40 fl.

2. $\frac{1}{2}$ sesiune de pamentu aratoriu si de fanatia a carui venitu anualu fiindu de clasa I-a se apretiesce 160 fl.

3. Birulu preotiescu dela 60 de case una vica de bucate dela casa a pretiuitu 70 fl.

4. Stolele indatinate 100 fl.

5. Claca preotiésca se apretiesce 40 fl.

de totu : 410 fl.

Fiindu acést'a parohia de clasa a III-a voitirii de a recurge sunt pofiti recursurile sale pana in 18 maiu a. c. la Protopresbiterulu tractualu, *Simeonu Bica* in *Oradea mare* — *Nagy-Várad* — provediute cu documintele necesarie ale substerne.

Rontau, 19. Aprile 1881.

Comitetulu parohialu.

In contielegere cu mine : **Simeonu Bica**, m. p. Protopresbiterulu *Oradii mari*.

In urm'a ordinatiunei consistoriale a venerabilulni Consistoriu eparchialu gr. or. *Oradanu* din 16/28 *Martiu a. c.* Nr. 226. B. se deschide concursu pentru

intregirea parohiei vacante din comun'a *Inandu*, comitatulu *Bihoru* — protopresbiteratulu *Oradii mari* cu terminu de alegere la 24 *Maiu a. c.*

Emolumintele sunt urmatórele :

1. Cuartiru liberu cu doue chilii, staulu, camera, fontana, si cocina pentru porci.

2. Un'a gradina séu intravilanu.

3. $\frac{3}{4}$ Sessia pamentu aratoriu si de fanatia.

4. Stolele preotiesci indatinate.

5. Noue cubule de bucate in grau si cucurusu sfarmatu.

Fiindu acést'a parohia de clasa III. voitiri de a recurge pentru dens'a sunt pofiti recursurile sale pana in 20. *Maiu a. c.* la protopresbiterulu tractualu Reverendissimulu domnu *Simeonu Bica* in *Oradea mare* — *Nagy-Várad* — provediute cu documintele necesarie a le substerne.

Inandu la 29. *Martiu* 1881.

Comitetulu parohialu.

Cu invoirea si intielegerea mea : **Simeonu Bica**, Protopresbiterulu *Oradii mari*.

Ne presentanduse competitori spre a poté face alegere de preotu, la vacant'a parohia de a III-ea clasa din comun'a *Selbagelu*, in protop. *Lugosiului*, cottulu *Carasiu-Severinu*; se escrie de nou concursu, cu terminu pana in 10 *Maiu vechiu a. c.* in care di se va face alegerea.

Emolumintele si conditionile suntu totu cele publicate in *Nrii*. 10. 11 si 12 din acestu anu. *Selbagelu* in 5 *Aprile* 1881.

Comitetulu parohialu.

In cntielegere cu D. protop. tractualu.

Pentru vacanta parohie *Craiova*, protopresbiteratulu *Beliului* — incopciata cu statiunea invetatorésca deacolo — pe langa urmatórele emoluminte :

1. Cele preocesti computandu-se birulu dela 100 *Nre* de case, — arenda pamentului de 14 cubule, precum si alte venituri din parohie dau o suma de 265 fl. v.

2. Cele invetiatoresti sunt :

1. In bani gata dela *Domnie* 26 fl.

2. Dela comuna in bani gata 60 "

3. Pentru fenu si pae 16 "

4. 6 orgii lemne à 5 fl. 30 "

5. Pentru arenda pamentuli scoli 10 fl.

Summ'a 142 fl. a. v.

Care suma adaugandu-se catra 265 fl. — dau la olalta o suma de 407 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acést'a parohie au se-si trimita petitiunile loru celu multu pana in diu'a de 10 *Maiu v.* subscrisului p. u. *Hollod* in *Gyanta* — cand deodata se va tiené si alegerea.

Craiova, la 4 *Aprile v.* 1881.

Comitetulu parohialu.

In contielegere cu mine : **Iosifu Pintia**, m. p. adminis. protopopescu ca inspect. cerc.